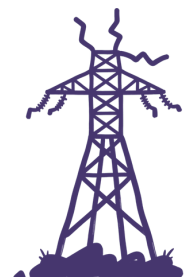

Pomohl by Česku společný evropský trh s energií?

Ano, a hodně – levnějším dovozem, společnými nákupy a stabilnější sítí. Jenže ten trh je zatím postavený jen napůl.

Česko má v přepočtu na kupní sílu jedny z nejdražších elektřin v Unii. Tahle stránka je o tom, kolik z toho problému umí vyřešit kontinent – a co si musíme vyřešit sami.

Co už funguje

Evropské burzy s elektřinou jsou propojené a proud teče přes hranice tam, kde je právě potřeba; česká soustava díky tomu vydělává vývozem a nemusí držet rezervy na každou špičku sama. Po odstřižení od ruského plynu si Evropa poprvé vyzkoušela i společné nákupy: mechanismus AggregateEU sdružil poptávku states a firem a ukázal jednoduchý princip, který zná každý nákupčí – velký zákazník dostane lepší cenu než 27 malých, kteří se navzájem přepírají. A od roku 2024 platí reforma trhu, která podporuje dlouhodobé smlouvy, aby účty domácností tolik nelétaly s každou hodinou na burze.

Co chybí

Tři věci, všechny stejného druhu: dodělat.

Dráty. Mezi státy je málo propojení, takže levná elektřina často nemá kudy téct. Ve Španělsku svítí slunce na elektřinu skoro zadarmo, zatímco střední Evropa večer platí plynovou cenu – a mezi tím stojí úzká hrdla sítí. Komise proto v prosinci 2025 vyhlásila balíček k sítím a projekt Energy Highways; teď jde o to, aby se z map staly stožáry. **Úložiště a flexibilita.** Čím víc baterií, přečerpávacích nádrží a chytrého řízení, tím méně hodin určuje cenu nejdražší plynová elektrárna. To je přesně mechanismus, kterým se „německé ceny“ mění v problém minulosti.

Nákupy jako celek. Plyn a LNG bude Evropa ještě léta dovážet. Může to dělat jako největší zákazník světa s odpovídající slevou, nebo jako hejno soutěžících – zkušenost z let 2022–2023, kdy si evropské státy přepíraly tankery, ukazuje cenu druhé možnosti.

Co si Česko musí vyřešit samo

Společný trh nesrovná české poplatky za distribuci, které patří k nejvyšším v Evropě v poměru k příjmům, ani nezvedne české mzdy, kvůli kterým stejná cena bolí víc než Němce. Kontinent umí stlačit cenu silové elektřiny; regulovanou půlku účtu si píšeme doma.

Účet na konci

Otázka z titulku má tedy dvě odpovědi. Pomohl by – na té půlce účtu, kterou určuje trh, a je to půlka, kterou žádná česká vláda sama neovlivní. A nepomohl by – na půlce, kterou si účtujeme sami. Zajímavé je, že první půlka nevyžaduje žádný zázrak: jen dostavět to, co je rozestavěné. Kontinent, který dokázal propojit měny a hranice, se zatím nedokázal propojit dráty. To není technický problém. To je otázka vůle jednat jako celek.

Všechny otázky →

ČASTÉ OTÁZKY

Copak společný trh s energií už neexistuje?

Existuje napůl. Burzy jsou propojené a elektřina teče přes hranice, ale chybějí dráty (propojení mezi státy), společná úložiště a plnohodnotné společné nákupy. Trh funguje, síť za ním pokulhává.

Co jsou společné nákupy energie?

Mechanismus, kdy Evropa poptává plyn jako jeden velký zákazník místo 27 soutěžících. Spustil se po roce 2022 (AggregateEU) a ukázal princip: velký kupec dostane lepší cenu než malý.

Co je Energy Highways?

Iniciativa Evropské komise z prosince 2025: seznam strategických propojení sítí, která mají odstranit úzká hrdla mezi státy, aby levná elektřina doputovala tam, kde je draho.

Co by to znamenalo pro české účty?

Víc hodin s levnou elektřinou z přebytků sousedů, menší závislost ceny na plynu a stabilnější síť. Nezmizí tím ale české poplatky za distribuci – ty si musíme srovnat doma.

Proč to tak dlouho trvá?

Protože dráty a pravidla znamenají politiku: každý stát si chrání své výrobce, své poplatky a své voliče. Technicky je propojený kontinent vyřešený problém; politicky zatím ne.

ZDROJE

- Evropská komise: REPowerEU, společné nákupy plynu (AggregateEU)
- Grids Package a Energy Highways (prosinec 2025)
- Reforma trhu s elektřinou EU (v platnosti od 07/2024)
- Eurostat: ceny elektřiny pro domácnosti 2025 (CZ v PPS na špici EU)